

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par līdzekļu izlietojumu dabas resursu un vides aizsardzībai”
(1-VA)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

➤ Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 27. punktā (Vides statistika un ģeogrāfiskās ziņas).

Ikvienu uzņēmuma datus sniedz būtisku ieguldījumu informācijas sagatavošanā par investīciju izlietojumu vides aizsardzības pasākumiem pa vides jomām (ūdens resursu, gaisa aizsardzībai, atkritumu savākšanas un pārstrādāšanas iekārtām u.t.t.) un par kārtējām izmaksām piesārņojuma un cita veida vides kaitējuma novēršanai, mazināšanai un likvidēšanai Latvijā.

Kopsavilkuma datus savu funkciju veikšanai izmanto Latvijas valsts un pašvaldību institūcijas, Eiropas Savienības institūcijas un starptautiskās organizācijas vides aizsardzības izdevumu kontu izstrādei, vides politikas uzraudzībai, novērtējumam un veidošanai. Iegūtā informācija tiek izmantota arī Eiropas Komisijas brīfingos un analizēs, kas saistītas ar virzību uz resursu efektivitātes panākšanu Eiropā, pāreju uz aprites ekonomiku, pāreju uz zaļo ekonomiku vai vides aizsardzības izdevumiem.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šādus tiesību aktus:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 6. jūlija Regulu \(ES\) Nr. 691/2011](#) par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem (Dokuments attiecas uz EEZ);
- [Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulu \(ES\) Nr. 538/2014](#), ar ko groza Regulu (ES) Nr.691/2011 par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvo datu nav.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj:

- uzņēmumus, kuru pamatdarbība ir ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde; apstrādes rūpniecība; elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana; ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus; sauszemes transports un cauruļvadu transports;
- uzņēmumus, kuru sekundārā saimnieciskā darbība ir notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošana un sanācija.

Izlases izveidošanas standarts:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 6. jūlija Regulas \(ES\) Nr. 691/2011](#) par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem (Dokuments attiecas uz EEZ) 3. pants;
- [Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regulas \(ES\) Nr. 538/2014](#), ar ko groza Regulu (ES) Nr.691/2011 par Eiropas vides ekonomiskajiem kontiem 4. un 5. pielikums;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- Oficiālās statistikas portālā:

- Investīcijas un kārtējās izmaksas vides aizsardzībai pa vides jomām
- Kārtējās izmaksas vides aizsardzībai pa darbības veidiem (NACE 2.red.)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) datubāzēs:
 - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_ac_epissp/default/table?lang=en
 - https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_ac_epiap/default/table?lang=en

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (**VARAM**)
- Eiropas Vides aģentūra (**EEA**)
- Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (**OECD**)

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

➤ Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar **Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas (ES) 2016/679** par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.